

ДОПИСКИ ОТ ХАОСА НА ВРЕМЕТО

Излезе нова книга на журналиста и писателя д-р Симеон Василев „Дописки от хаоса на времето. Медийно съдържание и външнополитически процес“, издание на Сивас Консултинг през 2020 г. Прави впечатление интересното заглавие, насочващо към размишляване: „Дописки от хаоса на времето. Медийно съдържание и външнополитически процес. Посвещението е на едно от големите имена в хуманитаристиката проф. д-р Никола Георгиев. Корицата е дело на Маргарита Василева – дъщеря на автора. Преди две години представихме друга книга на същата тема – медиите на Симеон Василев „Лидерство и медии“, за която проф. Андрей Пантев писа, че такава книга би била публикувана с адмирации във всяка страна и ще бъде реферирана от всякаква критична публика. Симеон Василев е член на Върховния комитет на СТДБ и горещ радетел на тракийската кауза.

НОВА КНИГА НА СИМЕОН ВАСИЛЕВ

ВАЛЕРИ ТОДОРОВ

Някога на кореспондентите казвали дописници. Може би затова и поредната книга на журналиста и писател д-р Симеон Василев се нарича „Дописки от хаоса на времето“. Скромно, както сам пише авторът, той е предприел, според мен, един нескромнен и успешен опит да разкаже за онова, което в теорията на журналистиката и масовите комуникации се нарича кореспондентска журналистика. Симеон Василев обаче е не само теоретик, но и дълбоко професионално изкушен човек, като кореспондент на БНТ в Бон и Берлин и ръководител на водещата програма на БНТ. Той е направил уникален анализ на една слабо изучена фигура, която носи високопрофесионална част от журналистиката – постоянният кореспондент в чужбина. През миналите два века това са били писатели, интелектуалци, като например Захари Стоянов, Симеон Радев или Ърнест Хемингуей, които са разказвали за значими събития и явления в обществения живот. След това кореспондентите в чужбина се превръщат и в оперативни журналисти,

които отразяват хрониката на деня. От дописници те стават влиятелни ментори, като са едновременно репортери, коментатори, дипломати, представители на общественото мнение и гражданското общество. Доверието към тях е определяло и мотивацията в отношението към държави, събития, процеси. Техните оръжия са телеграфът, факсът, микрофонът, камерата, днес дори смартфонът.

Днес говорим за променените социални роли в обществото със смесени чувства. Не по-малко противоречия носи и промяната на професионалните роли в журналистиката. Появява се една нова фигура – гражданинът – журналист. Даже роботът – журналист. Прави ли това излишна кореспондентската журналистика? Едва ли. Защото компетентният глас, професионалната оценка, доверието

към знаещия не могат да заменят и най-сензационния разказ. Грешка на един такъв човек може да променя събитията, да ги обръща и преобръща, да ги вкарва в позитив и негатив в дневния ред и хрониките на деня, които след време стават



история.

Когато през 1851 г. „Ню Йорк хералд трибюн“ назначава за свой лондонски кореспондент неизвестния журналист Карл Маркс, едва ли подозира, че отказът да увеличи заплатата му от 5 долара, ще повлияе по такъв начин върху съдбата на света. Уинстън Чърчил е бил не само политик, но и Нобелов лауреат по литература (1953 г.) и кореспондент в Куба, където се пристрастява към пурите, след това

отразява конфликтите в Индия, Судан, Южна Африка, като е смятан за един от най-скъпоплатените военни кореспонденти в света. Към автора на „Война и мир“ Лев Толстой са били акредитирани от името на десет американски вестника двама чуждестранни кореспонденти. Военен кореспондент на в. „Руские ведомости“ е бил руският граф Алексей Толстой, автор на трилогията „Ходене по мъките“. Благодарение на чуждестранните кореспонденти светът узнава за кланетата и борбата за освобождение от османско владичество на българския народ. Чуждестранни кореспонденти са били редица български интелектуалци, писатели и журналисти, сред които се откроява яркото перо на Йосиф Хербст.

Следвоенният канцлер на Германия Конрад Аденауер е смятал за еднакво важна работата както с чуждите дипломати, така и с чуждестранните кореспонденти. Чрез тях той внушава представата за политиката на неговата страна в чужбина. За падането на Берлинската стена американският президент Джордж Буш-старши научил по телевизията от кореспондента на Си Ен Ен.

В света има много школи за журналистика. Но има и нещо друго, което не се учи. „За да се занимаваш с журналистика, преди всичко трябва да си добър човек, казва полският кореспондент Ришард Капушчински. „... Само добрият човек се опитва да разбере другите, техните намерения, тех-

ните интереси, техните трудности, техните трагедии“. Има и друга гледна точка към журналистиката. Американският президент Ричард Никсън, станал известен с аферата Уотъргейт, напомня на сътрудничит си: пресата е наш враг.

Думата кореспондент идва от латинското *correspondere*, което означава отговарям, съответствам. Същност кореспондентът в чужбина е човек, който трябва да познава страната, историята, културата, да бъде и журналист, и дипломат, и историк на своето време.

Аз съм бил специален пратеник на ключови събития за последните десетилетия. Ставал съм свидетел на разпада на държави, федерации, военни блокове. Въпреки знанията и опита ми, след натрупаното като постоянен кореспондент в Москва мога да кажа без притеснение: Погледът на репортера на събитие в чужбина и на постоянния кореспондент там приличат на онзи виц за разликата между екскурзия и



емиграция. Затова и книгата на Симеон Василев с много факти, препратки и изводи е и научно изслед-

ване, и в крайна светска интересна книга, която ви дава знание и познание. Тя запълва и една само започната страница в представата за кореспондента в чужбина – генерал без армия, който трябва да спечели стратегическо сражение.

Василев, Симеон, Дописки от хаоса на времето, изд. Сивас, София, 2020